

Anotace

Dizertační práce se zabývá vývojem dějepisectví a vnímání historického času v poslední třetině 18. a na počátku 19. století. Klade si otázky: Jak se proměnil způsob situování se (české) společnosti v dějinách? Jak se změnila podoba historických reprezentací mezi 60. lety 18. a druhým desetiletím 19. století? Jak tyto posuny souvisí s mediální podmíněností veškeré historické zkušenosti? Odpověď na tyto otázky nachází v pěti zásadních inovacích (chápaných v návaznosti na systémovou teorii Niklase Luhmanna jako prostředky redukce komplexity), jimiž ovlivnilo pozdní osvícenství představu o plynutí historického času a praxi dějepisectví. Jde o představu o kontinuální kumulaci prostorově organizovaného vědění v *historia litteraria* související s růstem knižních trhů, narativizaci historické zkušenosti vlivem rozšíření nových fikčních žánrů historické prózy, filozofii dějin jako nové epistemologie a sekularizace teleologických modelů, objevení moderního pojetí kultury coby prostředku popisu společnosti sebe samé a narativizaci kolektivních identit. Práce spojuje perspektivu historické sémantiky usilující o postžení proměn časových režimů (Reinhart Koselleck, Aleida Assmannová), perspektivu narativní teorie dějepisectví, jež chápe historický čas jakožto čas narativní a identity jakožto identity narativní (Hayden White, Paul Ricoeur), perspektivu mediálních studií, která klade důraz na neredukovatelnou medialitu historické zkušenosti (Friedrich Kittler, Sybille Krämer), a konečně perspektivu systémové teorie Niklase Luhmanna, pojímající historický čas jakožto temporalizaci komplexity, k níž dochází na přechodu od stratifikačně diferencované k funkcionálně diferencované společnosti.